



Razgibane reke ledu v Kavkazu 🏔️ Boštjan Likar

Pet minut za varno hojo po ledenikih

✍️ Mateja Pate

Če bi lahko vso ledeniško tehniko stlačili v borih pet minut, bi razveselili marsikoga, ki ga na kakem tečaju po celem dnevu učenja zimske tehnike gibanja v gorskem svetu čaka še prikaz pravilne hoje po ledeniku in reševanje iz ledeniške razpoke. Vendar pa se moramo ob pravilih in manevrih, ki nam omogočajo razmeroma varno hojo po ledenikih, pomuditi nekoliko dlje.

Ledeniki so reke ledu, ki zaradi teže in zrnate strukture ledu polzijo v nižje lege (kot nekakšno testo). Alpski ledeniki se pomikajo s hitrostjo nekaj centimetrov do nekaj metrov na dan, na Aljaski pa brzijo tudi z do 75 metri na dan. Ker se posamezni deli ledenika različno hitro premikajo, nastajajo na površini različne ledeniške tvorbe. Ena takih tvorb so ledeniške razpoke, ki segajo do 50 in več metrov globoko v ledenik. Glede na lego ločimo podolžne, prečne in križne razpoke, glede na obliko pa A, V ali U

razpoke. Le-te predstavljajo eno najpomembnejših nevarnosti, ki nam pretijo na ledenikih.

Na ledenik vedno stopimo ustrezno opremljeni, to pomeni, da si nadenemo plezalni pas, na nogah naj bodo dereze, v rokah cepin. Na pasu naj visi oprema, ki nam bo v primeru padca v ledeniško razpoko omogočila reševanje iz nje: pomožne vrvice, najlonski trakovi, ledni vijaki, vponke. Četudi sonce sije na vso moč, se po ledeniku ne sprehajamo odeti v lahna poletna oblačila; vreme se lahko v relativno kratkem času spremeni, pa tudi »izlet« v ledeniško razpoko, kjer je temperatura znatno nižja kot na površju, je (v najboljšem primeru) samo neprijetno hladen.

Poleti so ledeniki v nižjih legah dostikrat brez snežne odeje, kar pomeni, da so razpoke lepo vidne in omogočajo enostavno iskanje prehodov. Manjše razpoke lahko preskočimo brez večjih težav, večjim pa sledimo do šibke točke, do mesta zožitve, kjer spet uporabimo »preskaovalno tehniko«. Po takih ledenikih lahko ho-



Poletna gneča pod
Mt. Blanc du Taculom
Mateja Pate

dimo nenavezani. Kadar pa je ledenik pokrit s snegom, je sproščenega preskakovanja razpok konec. V tem primeru se moramo držati treh zlatih pravil: (1.) da po ledeniku nikoli ne hodimo sami, (2.) da smo navezani in (3.) da obvladamo tehniko reševanja iz razpok. Za hojo po ledeniku je s stališča reševanja iz razpok in nudenja prve pomoči najprimernejša naveza treh oseb.

Ko smo enkrat navezani, pazimo, da je vrv med nami in soplezalci vedno rahlo napeta; izogibamo se hoji z nabranimi zankami vrvi v rokah. Gibamo se vedno tako, da vrv med navezanimi poteka pravokotno na razpoke, ne vzporedno z njimi. Mesta morebitnih razpok lahko ugotovimo s pomočjo oblike ledenika, udrtosti snežne odeje in svetlejšje barve snega, pri iskanju razpok pa si lahko pomagamo tudi z zabadanjem cepina v sneg pred seboj, kar je še posebej koristno pri prečanju širokih razpok po snežnih mostovih. Kadar slutimo bližino razpok, hodimo še posebej oprezno. V primeru poleta v razpoko moramo računati na prisebnost soplezalca, da bo z bliskovito reakcijo padec zaustavil

in nam nato pomagal iz razpoke. Načinov, kako priti iz hladnega objema ledeniškega drobvoja, je več. Če se pri padcu nismo poškodovali, potem bomo zunaj najhitreje s samoreševanjem ali pa z manevrom, pri katerem sodeluje tudi naš soplezalec. Če smo pri padcu utrpeli poškodbe in se iz razpoke ne moremo rešiti sami, bo potreben dolgotrajnejši postopek, s katerim nam bo soplezalec najprej nudil prvo pomoč, nas zavaroval pred mrazom in nas nato iz razpoke potegnil s pomočjo škripca.

Podrobnosti o ledeniški navezavi in tehniki reševanja iz razpok je mogoče najti v ustreznih priročnikih, najbolj pa je, da se teh veščin naučimo v alpinistični šoli katerega od slovenskih alpinističnih kolektivov.

Uporabljena literatura:

- Golnar T., Alpinistična šola. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 1999.
- Bele J., Proti vrhovom. Priročnik za gibanje v gorah. Ljubljana: Planinska zveza Slovenije, 2000. ◦



Zvest goram ...

www.vrh-sp.si

OBLAČILA ZA V GORE

TEL.: 04 57 42 777